

INFILTREREN is NIVELLEREN.

Over enkele maanden zal er gestart worden met de inlaat van 2 miljoen kubieke meter Lekwater (voorgezuiverd Rijnwater) per jaar in het noordelijk deel van de Kennemer duinen, het Klein Doornen. Deze infiltratie is bedoeld om de watervoorziening in de regio Haarlem met het oog op de toekomst veilig te stellen. Verder is deze infiltratie bedoeld als proefobject, om te bezien hoe over enkele jaren eventueel een veel zwaardere infiltratie in haar werk zal moeten gaan, als hiervoor toestemming wordt verkregen.

In de loop der jaren zijn vele infiltraties toegepast in duingebieden, zoals Meijendel, het Noordhollands Duinreservaat en de Amsterdamse Waterleidingduinen. Uit onderzoeken vooral op botanisch gebied in deze duingebieden bleek infiltratie vaak de zwaarder te werken op flora en vegetatie. Dr. G. Londo heeft in 1961 t/m 1965 en in 1971 onderzoeken gedaan in de infiltratiegebieden in de Amsterdamse Waterleidingduinen. Na de waterinlaat bleken de bomen in de naaste omgeving van de inundatie het vele toegevoerde water niet te kunnen verwerken en alle af te sterven. Het gevolg hiervan was dat door deze afsterving - wat ook het geval was met de struiken in deze gebieden - de zangvogelstand afnam. Echter door de enorme omvang der infiltratiegebieden bracht dit met zich mee dat vele vogels in de geulen pleisterden en hier broedden en/of foerageerden, een compensatie dus van het verlorene op ornithologisch gebied.

Botanisch gezien kunnen we echter resumerend vaststellen dat infiltratie een negatieve uitwerking heeft op de oorspronkelijke en onliggende vegetatie. Ornithologisch gezien heeft de infiltratie in de A.W. duinen de vogelstand enorm verbeterd, door de grootte en totale omvang van deze infiltratiegebieden. Echter in Klein-Doornen ligt de situatie op een totaal ander niveau. Botanische en ornithologische achteruitgang zal zonder meer optreden door:

A.1 Het kappen en weghalen van de aanwezige vegetatie op die plaatsen waar de proefinfiltratie zal plaats vinden.

2. De plotselinge enorme toevoer van water, waardoor het aan de randen gelegen schitterende Berkenbos in zijn totaliteit zal afsterven.

B.1. Door de maatregel onder 1A zullen alle broedvogels uit dit deel verdwijnen.

2. Door het gevolg van de infiltratie genoemd onder 2A zal de vogelstand in dit deel in zijn geheel afnemen tot een minimum aan broedvogels.

Landschappelijk zal het nu hog schitterende duingebied Klein-Doornen worden ongeploegd tot een watergeul van geringe oppervlakte (slechts gemiddeld 20 meter breed, 50 cm. diep en 330 meter lang, die nauwelijks plaats kan bieden aan een behoorlijk aantal vogels, er vindt hier dus geen compensatie plaats.

Waarschijnlijk om economische redenen heeft men de infiltratie langs de Prise d'eau willen hebben. Deze infiltratie heeft geen nuttig effect op de natuurhistorische waarden van Klein-Doornen. Noch plant, noch dier hebben baat bij deze moordende ingreep in een voor Zuid-Kennemerland unieke verblijfplaats van de meest uiteenlopende broedvogels zoals b.v. de Nachtzwaluw. In de toekomst zal er weinig compensatie komen voor al de verdwenen planten en dieren, en dat zijn er veel!!! Dit unieke middenduingebied zal straks tot nostalgie leiden van mensen die wisten wat Klein-Doornen bood aan inventarisatie-, vogel-, en natuurstudiegenot. Alle vogelaars die bekend zijn in de Kennemerduinen zijn het er unaniem over eens dat natuurhistorisch gezien deze noodinfiltratie op de verkeerde plaats zal worden uitgevoerd. Ook een bekende plantensocioloog, die bijzonder weinig baat zag voor de natuur in Klein-Doornen ten gevolge van infiltratie deelt onze mening. Uit biologisch oogpunt zijn er genoeg alternatieven, zoals b.v. inundatie van de Wieringen gelegen in het noordwesten van de Kennemerduinen. Het is ornithologisch minder interessant zoals uit de inventarisatie blijkt.

Resumerend:

De noodinfiltratie die gepland is in het Klein-Doornen, is uit natuurhistorisch oogpunt niet te tolereren, daar door de uitvoering van deze Rijnwaterinundatie de naamgeving en inhoud van "natuurhistorie" steeds meer in overeenstemming met elkaar komen. Dit gebied herbergt een werkelijk unieke vogelstand in het broedseizoen, terwijl het slechts een geringe oppervlakte beslaat.

Uit het oogpunt van landschapsarchitectuur is het noodzakelijk dat door de mens gemaakte duinieren behoorlijke afmetingen hebben. Dit blijkt echter in Klein-Doornen niet mogelijk, waardoor ook het duinlandschap hier een onoorlogelijk aanzicht zal krijgen.

Biologisch gezien zijn er genoeg alternatieven aanwezig in gebieden van minder natuurhistorisch interessante kwaliteit zoals de Wieringen bijvoorbeeld.

Van ornithologische zijde behoort men dan ook protest aan te tekenen tegen

een noodinfiltratie in Klein-Doornen, hoewel dit helaas nog weinig effect zal hebben, gezien het stadium waarin de plannen reeds verkeren.

In Klein-Doornen infiltreren, is biologisch nivelleren!

Namens alle tegenstanders van
deze noodinfiltratie.

H. Wijkhuisen jr.

Generaal Bothastraat 8

Haarlem.

Geraadpleegde literatuur:

1. Boerboom, I.H.A., 1960 De huidige begroeiing in en rond de duinmeren bij den Haag: D.L.N. 63:32-43
2. idem 1958, Wijzigingen in flora en vegetatie der Haagse duinen t.g.v. de bevoeiing met rivierwater, D.L.N. 61:25-31
3. Doing, H. 1964 Vegetatie supplement no.2 van recreatie en Natuurbescherming in het Noordhollands Duinreservaat, Med.I.T.B.O.N. 69G
4. Invernizzi, H. 1974 Rijnwaterinfiltratie in Kennemerduinen, Haarlems Dagblad van 7 december
5. Londo, G. 1966 a. De huidige flora van het infiltratiegebied bij Zandvoort in vergelijking met andere natte duinvalleien in heden en verleden D.L.N. 69:145-151
6. idem 1966 b. Veranderingen in flora en vegetatie van het Lekwater-infiltratiegebied in de duinen bij Zandvoort D.L.N. 69:121-128
7. idem 1971 Patroon en proces van duinvalleivegetaties in een gegraven meer in de Kennemerduinen. dissertatie Nijmegen.
8. idem 1975 Infiltreren is nivelleren R.I.N. bericht no.75
9. Roderkerk, E.C.M., 1972 Recreatie en natuurbehoud in de Kennemerduinen A.N.W.B. recreatie brochure no.5
10. Vogelwerkgroep Haarlem: Broedvogelinventarisatie Klein Doornen en Zeeveld in het voorjaar van 1966, de Fitis 2e jrg.no. 2
11. idem Jaarverslagen A.W.duinen H.Vader e.a. 1969-1972.